

Nyíregyházi Törvényszék
Ügyszám: 3.Bf.162/2021/9.

ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG	
Ügyszám: III/ 0 3 6 8 4 - 0 / 2021	
Érkezett: 2021 SZEPT 27.	
Példány: /	Kezelőiroda:
Melléklet: 13 db	lu

A Nyíregyházi Törvényszék a 2021. szeptember 14-én Nyíregyházán tartott tanácsülésen meghozta a következő

v é g z é s t :

A testi sértés vétsége miatt [REDACTED] ellen indított büntetőügyben az eljárást felfüggeszti és egyedi normakontroll iránti eljárás lefolytatását kezdeményezi az alkotmánybíróságnál.

Indítványozza a büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény 813. § (2) bekezdése „a pótmagánvádló védejtése miatt” szövegrésze alaptörvény - ellenességének megállapítását és ex nunc hatályú megsemmisítését, valamint a jelen ügyben történő alkalmazásának kizárását azzal, hogy a törvényi rendelkezés a következő szöveggel maradjon hatályban: „Ha a vádat pótmagánvádló képviselte, és a bíróság a vádlottat az 566. § (3) bekezdésében meghatározott eset kivételével felmenti vagy vele szemben az eljárást megszünteti, a pótmagánvádló az ügydöntő határozat jogerőre emelkedésétől számított egy hónapon belül – jogszabályban meghatározott mértékben – megtéríti a vádlott meghatalmazott védőjének azon díját és költségét, amely a pótmagánvádló fellépése után keletkezett.

Indítványozza továbbá a büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény 813. §-a (4) bekezdése alaptörvény – ellenességének megállapítását, és ex nunc hatályú megsemmisítését, valamint a jelen ügyben történő alkalmazásának kizárását.

A végzés ellen nincs helye fellebbezésnek.

Indokolás

I.

(Az elsőfokú ítélet)

A Nyíregyházi Járásbíróság a 2021. február 18-án meghozott 11.B.425/2020/11. számú ítéletével felmentette [REDACTED] vádlottat a testi sértés vétsége miatt emelt vád alól, [REDACTED] pótmagánvádlót pedig az államnak 2.138 forint-, [REDACTED] vádlottnak 13.991 forint bűnügyi költség-, illetőleg 67.000 forint védői díj megfizetésére kötelezte, míg további 32.546 forint bűnügyi költségről úgy rendelkezett, hogy az az állam terhén marad.

II.

(A fellebbezések)

Az ítélet ellen [REDACTED] pótmagánvádló a vádlott „elítélése”, jogi képviselője pedig „súlyosítás” céljából fellebbezett. A jogi képviselő a fellebbezés részletes írásbeli indokolásában kifogásolta a járásbíróság bizonyítékokat értékelő tevékenységét, amelynek

3.Bf.162/2021/9.

következtében álláspontja szerint az részben megalapozatlan. Erre tekintettel a jogi képviselő a megalapozatlanságnak a járásbíróság által értékelt bizonyítékok felülmérlegelését jelentő kiküszöbölésével elsősorban a vádlott bűnösség megállapítását, vele szemben intézkedés alkalmazását és a polgári jogi igénynek megfelelő kártérítés, illetve sérelemdíj megfizetésére kötelezését, másodlagosan az ítélet hatályon kívül helyezését és a járásbíróság új eljárásra kötelezését indítványozta.

III.

(A másodfokú eljárás)

A törvényszék a büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény (a továbbiakban: Be.) 599. §-ának (1) bekezdése alapján 2021. május 18-ra nyilvános ülést tűzött ki, amelyen az arra szabályszerűen idézett [REDACTED] pótmagánvádló nem jelent meg, mulasztását jogi képviselője a pótmagánvádló május elején elszenvedett koponyasérülése következtében megromlott egészségi állapotára hivatkozással igazolta.

Ezért a törvényszék elhalasztotta a nyilvános ülést 2021. június 8-ra. A jogi képviselője azonban 2021. június 3-án bejelentette, hogy [REDACTED] pótmagánvádló egészségi állapota miatt továbbra sem tud személyes megjelenési kötelezettségének eleget tenni. A jogi képviselő egyúttal azt is bejelentette, hogy a továbbiakban nem látja el a pótmagánvádló jogi képviselőségét.

Erre tekintettel a törvényszék a Be. 802. §-ának (5) bekezdésében foglaltakra figyelemmel felhívta [REDACTED] pótmagánvádlót arra, hogy tizenöt napon belül gondoskodjék a jogi képviselőségéről a mulasztásának jogkövetkezményére történő figyelmeztetése mellett. A törvényszék tájékoztatta továbbá a pótmagánvádlót arról, hogy ha tartós, súlyos betegsége miatt nem képes személyes megjelenési kötelezettségének eleget tenni a törvényes vagy meghatalmazott képviselője léphet helyébe.

E felhívásra figyelemmel a törvényszék a 2021. június 8-ra kitűzött nyilvános ülést is elhalasztotta.

A törvényszék felhívását 2021. június 23-án kézbesítették [REDACTED] [REDACTED] pótmagánvádlónak. A képviselőségi jogosultsággal már nem rendelkező [REDACTED] ügyvéd 2021. július 7-én arról tájékoztatta a törvényszéket, hogy [REDACTED] pótmagánvádlót a háziorvosa koronavírus fertőzés gyanúja miatt „járványügyi megfigyelés céljából háziorvosi karanténba helyezte”, ezért a pótmagánvádló a törvényszék felhívásának határidőben nem tud eleget tenni, mulasztását a későbbiekben fogja igazolni. Erre eddig nem került sor.

IV.

(A törvényszék további teendői) 803 §(5)

A Be. 788. §-ának (1) bekezdése szerint a pótmagánvádas eljárásban a sértett jogi képviselősége kötelező. Ebből következően jogi képviselő közreműködése nélkül a pótmagánvádas eljárás meg sem indulhat, a Be. 802. §-ának (5) bekezdése szerint pedig: „Ha a pótmagánvádló jogi képviselősége az eljárásban megszűnik, a bíróság az erről való tudomásszerzést követő nyolc napon belül felhívja a pótmagánvádlót, hogy jogi képviselőségéről tizenöt napon belül gondoskodjék. Ha a pótmagánvádló a kitűzött határidő alatt jogi képviselőségéről nem gondoskodik, az eljárást meg kell szüntetni.”

3.Bf.162/2021/9.

Az idézett rendelkezést a Be. CV. Fejezetének az elsőfokú bírósági eljárásra vonatkozó szabályai között találjuk. A Be. 787. §-ának (1) bekezdése értelmében azonban a pótmagánvádas eljárásban is a Be. általános szabályait kell alkalmazni a CV. Fejezetében meghatározott eltérésekkel. A Be. 589. §-a szerint pedig: „A Tizenegyedik, valamint Tizenharmadik-Tizenegyedik Részben megállapított rendelkezéseket a másodfokú bírósági eljárásban az e részben foglalt eltérésekkel kell alkalmazni.

A hivatkozott rendelkezések egybevetésének eredményeként viszont az is megállapítható, hogy sem a Be. LXXXII. Fejezete, sem pedig a CV. Fejezete nem tartalmaz olyan eltérő rendelkezéseket, amelyeket a törvényszéknek a jelen ügy másodfokú elbírálása során alkalmaznia kellene az eljárás megszüntetése esetében.

Következésképpen a törvényszéknek az igazolási kérelem előterjesztésére a Be. 139. §-ának (2) bekezdésében meghatározott határidejére, illetőleg a Be. 589. §-ára figyelemmel az eljárást meg kellene szüntetni, amivel kapcsolatban azonban nem hagyhatja figyelmen kívül a következőket.

A büntetőeljárás szabályozásának egyik legsarkalatosabb kérdését az eljárási szabályok kiszámíthatósága jelenti, miután enélkül a Be. preambulumban deklarált tisztességes eljáráshoz való jog a gyakorlatban egyáltalán nem érvényesülhetne. Ennek egyik biztosítékát pedig kétségkívül a büntetőeljárás megszüntetésének szabályozása jelenti, miután ez akadályozza meg az eleve alaptalan vagy utóbb azzá váló vád alapján folyó eljárás továbbfolytatását.

A másodfokú eljárásban a Be. 607. §-ának (1) bekezdésén alapulóan kerülhetne sor az eljárás megszüntetésére az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezése mellett. Erre azonban kizárólag a Be. 567. §-ának (1) és (2) bekezdésében meghatározott esetben van törvényes lehetőség.

A Be. 567. §-ának (1) bekezdése szerint a bíróság ügydöntő végzésével az eljárás megszünteti, ha a) halál, elévülés, kegyelem vagy törvényben meghatározott egyéb okból a vádlott büntethetősége megszűnt, b) a cselekményt jogerősen elbírálták, c) az ügyesség a vádat ejtette és magánvádnak vagy pótmagánvádnak nincs helye, illetve a sértett magánvádlóként vagy pótmagánvádlóként nem lépett fel, f) olyan bűncselekmény miatt van folyamatban, amelynek a vád tárgyává tett jelentősebb tárgyi súlyú bűncselekmény mellett a felelősségre vonás szempontjából nincs jelentősége, vagy g) a magánindítvány hiányzik és az a Be. 378. § (4) bekezdése alapján már nem pótolható.

A Be. 567. §-ának (2) bekezdése szerint a bíróság nem ügydöntő végzésével az eljárást megszünteti, ha a) a feljelentés vagy a legfőbb ügyésznek a 4. § (9) bekezdésében vagy a Btk. 3. § (3) bekezdésében meghatározott rendelkezése hiányzik, c) a vádat nem az arra jogosult emelte, d) a vádirat nem vagy hiányosan tartalmazza a 422. § (1) bekezdésében írt törvényes elemeket, és emiatt a vád érdemi elbírálásra alkalmatlan, e) a büntetőeljárás átvétele vagy az Európai Unió tagállamaival folytatott bűnügyi együttműködésről szóló törvényben meghatározott konzultációs eljárás eredménye alapján a büntetőeljárást más állam hatósága folytatja le, vagy f) az ügy nem tartozik magyar büntető joghatóság alá.

Jelen ügyben azonban a felsorolt megszüntetési okok egyike sem állapítható meg, aminek azért van jelentősége, mert az eljárás megszüntetése mellett a törvényszéknek nincs törvényes lehetősége az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezésére.

3.Bf.162/2021/9.

Ugyanakkor a törvényszék – az „analogia iuris” elv alkalmazási lehetőségének hiányában – az elsőfokú ítélet jogerőre emelkedését sem állapíthatja meg, mivel a Be. 458. §-ának b) pontja értelmében erre csak a fellebbezés visszavonása esetében kerülhetne sor, a Be. 810. §-ának (1a) és (1b) bekezdései pedig a jogi képviselétről való gondoskodásra irányuló felhívás eredménytelenségét nem tekintik a fellebbezés vélelmezett visszavonásának.

V.

(Alkotmányossági aggályok)

Magyarország Alaptörvénye (a továbbiakban: Alaptörvény) B) cikkének (1) bekezdése szerint Magyarország független, demokratikus jogállam.

„A jogállam nélkülözhetetlen eleme a jogbiztonság. A jogbiztonság az állam – s elsősorban a jogalkotó kötelességévé teszi annak biztosítását, hogy a jog egésze, egyes résterületei és az egyes jogszabályok is világosak, egyértelműek, működésüket tekintve kiszámíthatóak és előreláthatóak legyenek a norma címzettjei számára. Vagyis a jogbiztonság nem csupán az egyes normák egyértelműségét követeli meg, de az egyes jogintézmények kiszámíthatóságát is.” [9/1992. (I. 30.) AB határozat, Indokolás V/3., ABH 1992.1.21.]

Az Alkotmánybíróság többek között a 23/2014. (VII. 15.) AB határozatának indokolása szerint továbbra is irányadónak tekintette a 9/1992. (I. 30.) AB határozat azon megállapítását, „hogy a jogállam nélkülözhetetlen eleme a jogbiztonság. A jogbiztonság az államtól, elsősorban a jogalkotótól azt követeli meg, hogy a jog egésze, egyes részterületei és szabályai világosak, egyértelműek, hatásukat tekintve kiszámíthatóak és a norma címzettjei számára is előreáthatóak legyenek. {23/2014. (VII. 15.) AB határozat, Indokolás [44], ABH 2013. 13. 624.}

A törvényszék szerint viszont a pótmagánvádas eljárás résztvevői számára kiszámíthatatlan az eljárás eredménye abban az esetben, ha a pótmagánvádló jogi képviselője a másodfokú eljárásban szűnik meg és a másodfokú bíróság felhívása ellenére sem gondoskodik a jogi képviselétéről, annak következtében, hogy a jogalkotó nem rendelkezett az ilyen mulasztás eljárásjogi következményéről.

Az is nyilvánvaló azonban, hogy a Be. másodfokú bíróság által is alkalmazandó 803. §-a (5) bekezdésének alaptörvény-ellenessége szóba sem jöhet az elsőfokú bírósági eljárásra vonatkozó szabályok kontextusában. A mulasztásban megnyilvánuló alaptörvény-ellenesség megállapítását pedig a törvényszék az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-ának (1) bekezdése alapján nem kezdeményezheti.

Az eljárás megszüntetése esetén azonban a törvényszéknek rendelkeznie kellene a büntügyi költség, valamint a védő díjának és költségének viseléséről a Be. 813. §-ának (4) bekezdése alapján.

A Be. 813. §-ának (4) bekezdése szerint: „A másodfokú bíróság a pótmagánvádlót a másodfokú eljárásban felmerült büntügyi költség viselésre és az ott felmerült, a (2) bekezdésben meghatározott díj és költség viselésére kötelezi, ha az elsőfokú bíróság határozata ellen kizárólag a pótmagánvádló fellebbezett, és a másodfokú bíróság a határozatot helybenhagyta.

A Be. 813. §-ának hivatkozott (2) bekezdése szerint pedig: „Ha a vádat pótmagánvádló képviselte, és a bíróság a vádlottat az 566. § (3) bekezdésében meghatározott eset kivételével

3.Bf.162/2021/9.

felmenti, vagy vele szemben az eljárást a pótmagánvádló vádejte miatt megszünteti, a pótmagánvádló az ügydöntő határozat jogerőre emelkedésétől számított egy hónapon belül – jogszabályban meghatározott mértékben – megtéríti a vádlott meghatalmazott védőjének azon díját és költségét, amely a pótmagánvádló fellépése után keletkezett.”

Az idézett szabályozás szerint tehát jelen ügyben sem a bűnügyi költség viselésére, sem pedig a védő díjának és költségének viselésére nem lehetne a pótmagánvádlót kötelezni, mivel az eljárás megszüntetésére tekintettel az elsőfokú ítélet felülbírálatára nem kerülhet sor.

Ez azt eredményezné, hogy a büntetőigényének érvényesítéséhez előírt feltételről a bíróság felhívása ellenére sem gondoskodó pótmagánvádló kedvezőbb helyzetbe kerülne annál, mint aki az eljárási kötelezettségeit maradéktalanul teljesíti, miután őt a vádlott felmentése esetén minden költség viselésére kötelezni kell.

Ezért a törvényszék szerint a Be. költségviselésére vonatkozó idézett speciális rendelkezései sértik az büntetőeljárás alá vont terhelt törvény előtti egyenlőséghez való jogát azáltal, hogy az eljárásnak a pótmagánvádló mulasztása miatt történő megszüntetése esetén a védelmének ellátásával felmerült költségeit, noha „a pótmagánvádló által képviselt vád alapján folytatott eljárásban a vádlott védelme fokozottan indokoltá teszi a számára megfelelő védő kiválasztását.” {15/2016. (IX. 21.) AB határozat, Indokolás [61] ABH 2016.20.1049.} Az alaptörvény XV. cikkének (1) bekezdése szerinti viszont: „A törvény előtt mindenki egyenlő.”

Ezért a törvényszék – a Be. 589. §-ában foglaltakra figyelemmel – a Be. 489. §-ának (1) bekezdése alapján indítványozta a törvényi rendelkezés alaptörvény-ellenességének megállapítását, amelynek érdekében ugyanezen törvényhely (3) bekezdése alapján felfüggesztette az eljárást.

Az egyedi normakontroll eljárás iránti kezdeményezés az Abtv. 25. §-ának (1) bekezdésén alapul.

A végzés elleni fellebbezés lehetőségét a Be. 598. §-ában foglaltakra figyelemmel – a Be. 535. §-ának (3) bekezdése kizárja.

Nyíregyháza, 2021. szeptember 14.

Dr. Fázsi László s.k.
tanácselnök

Dr. Garbóczi Annamária s.k.
törvényszéki bíró

Dr. Fekete Magdolna s.k.
törvényszéki bíró

A kiadmány hitelül:

tisztviselő

